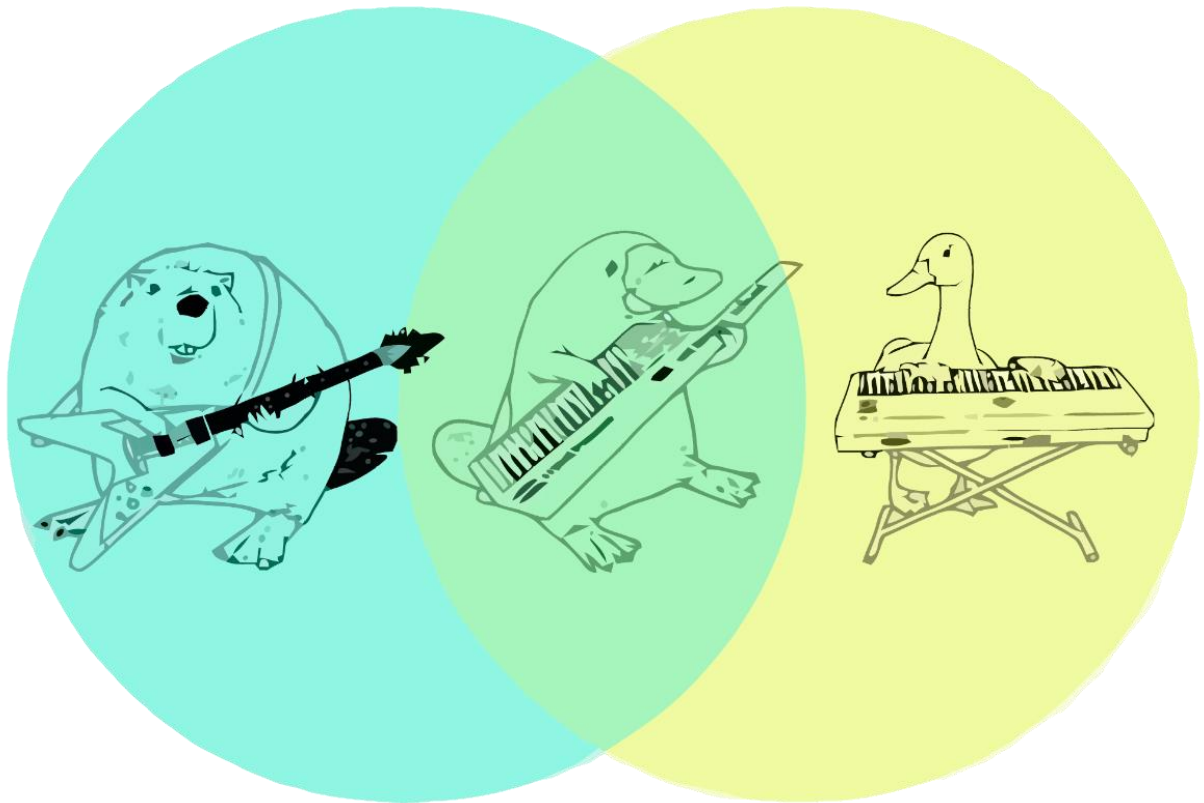

Validering,

en nyckelfaktor för en effektiv kompetensförsörjning

slutrapport från utvärderingen av projektet Dala Valideringscentrum

Utvärderare Max Valentin

Fabel kommunikation

Innehåll

Innehåll	2
Sammanfattning	3
Om projektet Dala Valideringscentrum	5
Utvärderingens upplägg och aktiviteter	6
Några resultat från utvärderingen	8
Resultat från första delrapporten.....	8
Resultat från utvärderingen under 2015.....	9
Analys av projektets indikatorer	11
Analys av projektlogiken för DVC.....	14
Utvärderarens reflektioner kring det fortsatta arbetet	17

Sammanfattning

Projektet Dala Valideringscentrum har under två år arbetat med att skapa förutsättningar för ett mer långsiktigt arbete med validering i Dalarna. Projektet har arbetat med att analysera hur kommunala verksamheter och projekt har arbetat med validering, och baserat sitt förslag till ny organisering och rollfördelning på olika goda exempel i Sverige. En viktig del i projektets arbete har varit att föra en dialog med relevanta aktörer i Dalarna, och att skapa en förberedelse till förändring när det gäller valideringsarbetet på kommunal och regional nivå.

Projektet förslår att man skall etablera ett antal kommunala kunskapsnoder inom olika yrkesområden eller branscher, dessa noder har ansvaret för att samordna valideringen inom sin nod och att validera yrkeskunskapen hos de vuxna som vill gå vidare i sitt arbetsliv eller som vill studera. Själva valideringen, och den eventuella utbildning som följer med validering, levereras av vuxenutbildningen eller av en externt upphandlad aktör.

Projektet har identifierat tre branscher som initialt är lämpliga att etablera en ökad samverkan kring när det gäller validering av vuxnas lärande. Dels är dessa branscher utvalda för att det finns ett stort behov av validering inom dessa områden, och dels är branscherna utvalda för att det finns goda förutsättningar för en ökad samverkan kring validering. Detta tre branscher är; vård & omsorg, restaurang samt industri. Arbetet med valideringen ska förläggas till kommunala kunskapsnoder, där varje nod har ett särskilt fokus på en specifik bransch.

För att detta arbete skall vara möjligt att genomföras föreslår projektet att man etablerar en regional stödstruktur som bland annat håller samman arbetet, samordnar avtalen för kunskapsnoderna, tillhandahåller matriser och mallar, tar fram ett gemensamt kartläggningsverktyg, arbetar med omvärldsanalys, kunskapsspridning och nätverkande samt tillhandahåller kompetensutveckling inom området.

Utvärderaren gör bedömningen att strategin med att etablera kommunala kunskapsnoder är klok, då en framgångsfaktor för ett framgångsrikt valideringsarbete

är legitimitet hos avnämarna och respektive nod skall ha uppdraget att föra dialogen med avnämarna.

Projektet har även kommit fram till att ett effektivt och långsiktigt valideringsarbete karaktäriseras av en tvärsektoriell samverkan mellan branscher, utbildningsanordnare och offentlig förvaltning. När dessa funktioner möts mot det gemensamma målet av en effektiv validering finns därmed förutsättningar för minskade kunskapsglapp på arbetsmarknaden. Även tidigare studier pekar på värdet av en regional samverkan och en stödstruktur för att få till en mer effektiv samverkan i en region.

En utmaning för en kommande implementering av en regional och kommunal samverkan kring validering kan dock vara att de samhällsekonomiska vinsterna för en mer effektiv arbetsmarknad inte självklart uppstår hos den offentliga aktör som har den största kostnaden för insatsen. Man behöver därför i det fortsatta arbetat lyfta fram den totala samhällsnyttan av validering.

Om projektet Dala Valideringscentrum

Denna slutrapport avser utvärderingen av projektet Dala Valideringscentrum. Projektet genomfördes under perioden februari 2014-januari 2016. Projektägare var Region Dalarna, och operativ utförare var Dalawux genom Malung-Sälens kommun. Projektet delfinansieras genom den regionala kompetensplattformen via Tillväxtverket, samt med medel från Dalawux och Region Dalarna. Projektet skall undersöka och se på förutsättningarna för etablering av ett validerings- och vägledningscentrum för vuxna i Dalarna.

Projektets huvudmål i det långsiktiga perspektivet var att bygga upp en struktur för validering och vägledning som blir en del av den ordinarie verksamheten. Genom att få en effektivare, genusmedveten och kvalitetssäkrad validering kan fler utanför arbetsmarknaden komma i arbete snabbare, omställningsprocesser vid konjunktur- och nedgångar blir kortare, utlandsfödda får kortare etableringstid på arbetsmarknaden.

Validering innebär att man kartlägger, bedömer och värderar en individs faktiska kunskaper, färdigheter och förmågor, det vill säga en individs reella kompetens. Det kan också vara att man översätter redan existerande betyg eller intyg från ett annat land till svenska förhållanden. Validering kan vara till hjälp för personer som vill börja studera, förkorta tiden på en pågående utbildning eller söka arbete.¹

I Sverige finns det sedan 2003 en formell definition av validering som regeringen bestämt: "Validering är en process som innebär en strukturerad bedömning, värdering, dokumentation och erkännande av kunskaper och kompetens som en person besitter oberoende av hur de förvärvats."

---

¹ <https://www.valideringsinfo.se/sv/Om-validering/>

Utvärderingens upplägg och aktiviteter

Enligt kravspecifikationen för upphandlingen av utvärderare har utvärderaren följande roll "Utvärderaren ska följa projektets målsättning, analysera, reflektera och vid specifika tidpunkter ge synpunkter och råd till projektledningen och styrgruppen i en direkt framåtsyftande analys och lärande-approach. Det innebär att utvärderaren har ett självständigt arbetssätt/uppdrag och lämnar delrapporter samt en skriftlig slutrapport. Resultaten från utvärderarens analyser ska reflekteras i styrgruppen och projektledningen, samt skriftligen dokumenteras." Nedanstående aktiviteter har genomförts under utvärderingen.

Förtydligande av projektmålen

Inledningsvis i projektet genomfördes en workshop med styrgrupp och projektgrupp med syfte att bryta ner de övergripande målen till delmål, prioritera och tidsätta genomförandet. Den framtagna projektlogiken diskuterades tillsammans med projektledningen, och olika utmaningar med måluppfyllelsen analyserades.

Vidareutveckling av indikatorer kring måluppfyllelsen

Styr- och projektgrupp bjöds in till en dialog i en workshop för att ta fram nyckeltal eller händelser som skulle ge indikation på ett framgångsrikt arbete. Bredden på uppdraget och bristen på gemensam statistik mellan kommunerna (baserat på Koladas nyckeltalssammanställning) gjorde det dock svårt att skapa en uppsättning av indikatorer som gruppen kunde enas kring som relevanta.

Löpande uppföljning av indikatorer

Både i djupintervjuer och enkätinsamling har frågor kring projektets mål använts för att ge indikation på framgång och måluppfyllelse.

Skapa ett lärande i projektet

Lärandet i projektet har garanterats genom en nära dialog med projektledningen gällande projektets utveckling. Fysiska möten understödda av skypesamtal och telefonsamtal har varit viktiga för att upprätthålla kvalificerade processer kring tydliggörande av mål och riktning mot resultaten uppsatta i projektlogiken.

Bidra till spridningen av erfarenheter i projektet

Följeforskningen har bistått projektet med statistik och aggregerad kunskap från målgruppen.

Kvantitativa undersökningar

Under perioden 2014-09-24 till 2014-10-16 skickades en enkät till SYV och rektorer inom vuxenutbildning i regionen för att skapa en baseline kring kunskaper och attityder till validering. Baseline-undersökningen hade en mycket god svarsfrekvens på 89 %. Under perioden 2015-11-03 till 2015-11-20 genomfördes en uppföljningsenkät på samma målgrupp, uppföljningsenkäten hade endast en svarsfrekvens på 57 %. Vad den lägre svarsfrekvensen beror på är svårt att sja i, men kanske kan det bero på att en del personal har bytts ut, och dels gick uppföljningsenkäten ut under en intensiv del av terminen.

Djupintervjuer med intressenter

Under mars 2015 genomfördes ett antal djupintervjuer med representanter för intressenter i valideringsfrågan i regionen. Representanter valdes ut från, arbetsgivarorganisationer inom bygg, restaurang och vård, en arbetstagarorganisation inom bygg, kommunala representanter på arbetsförmedlingen, en rektor för en kommunal vuxenutbildning, det regionala forskningsrådet, region Dalarna samt en privat utförare av valideringstjänster.

Några resultat från utvärderingen

Resultat från första delrapporten

I delrapporten² för det första året av utvärderingen ges en analys av projektets arbete under 2014. Nedan ges en sammanfattning av analysen i den rapporten.

Arbetet kring att skapa ett Valideringscentrum i Dalarna har fått upp farten under hösten 2014 med ett flertal större möten med både centrala intressenter regionalt men även med nationella aktörer och med internationell jämförelse. Förankringen med vux-verksamheterna inom Dalarnas femton kommuner upplevs som mycket god, och upplevs som en av projektets styrkor. Projektet har under det första året samlat in mycket kunskap kring hur dagens process fungerar kring validering och hur en effektiv process bör se ut.

Nyckel till en effektiv validering i Dalarna verkar vara en utvecklad samverkan mellan de olika aktörerna. En samverkan där roller och ansvarsområden är tydliga och transparenta. Det behövs välförankrade forum i Dalarna som kan fungera som plattform för det fortsatta arbetet. Inspiration kan hämtas från Finsam-samarbetet mellan socialtjänsten och arbetsförmedlingen samt från Dalarnas arbetsmarknadsråd.

Projektets expertgrupp har tryckt på vikten av samverkan mellan den validerande organisationen, företrädare för de efterfrågade arbetskraften men även arbetsmarknadsstimulerande aktörer som arbetsförmedlingen. Utvärderarens analys visar dock att branschstruktur och kompetenssammansättning ser väldigt olika ut och att man därför behöver anpassa insatserna för respektive bransch.

I *delrapport 12/1 2015* redovisade utvärderaren en datainsamling i form av en enkät i Dalarna, där minst en respondent från varje kommun har ingått i underlaget, totalt har 27 personer svarat. Respondenterna var antingen rektorer eller studie och yrkesvägledare. Respondenterna ombads att besvara vilka tre branscher som var viktigast att prioritera gällande validering. Alla kommuner utom Avesta såg Vård och Omsorg som ett av de högst prioriterade områdena. En annan bransch som hade hög prioritet hos många var turismsektorn uttryckt som restaurang (hotell). Byggsektorn hamnar på tredje plats men flera trycker på att detta mest är relevant då

---

² Det första året med projekt Dala Valideringscentrum, januari 2015, Fabel kommunikation

kunden är kravställande kring olika former av certifiering. Andra branscher som var högt prioriterade i enkäten var hantverk och industri.

I enkäten till rektorer/SYV fick respondenterna bedöma fem aktiviteter utifrån hur hög angelägenhetsgrad de har för att få till en effektiv validering i Dalarna. Nedan är rankningen av aspekterna från viktigaste till minst viktiga.

- Skapa och förankra en gemensam arbetsmodell
- Skapa förutsättningar för nätverkande
- Skapa "en dörr in" för validander
- Utveckla den strategiska samverkan
- Tillhandahålla fördjupande kurser och utbildningar

Resultat från utvärderingen under 2015

I intervjuer med företrädare för intressenterna i validering förstår följeforskaren att det finns inbyggda målkonflikter mellan verksamheterna som utmanar implementationen av validering. En sådan konflikt grundar sig förmodligen på olika syn på kompetenser. Exempelvis anser företrädare för branschorganisationer att de är mest lämpade för att bedöma om en person kan genomföra ett arbete inom den sektorn. Deras uttryckliga syn på kompetensen är att den skall ligga mycket nära den man har i de olika uppdragen och att validering av t.ex. en murare från Syrien handlar om att genomföra några färre kurser än vad en oerfaren person hade behövt. Det är viktigt då vad en murare skall kunna i ett visst land skiljer sig från vad en murare skall kunna i Sverige.

Den andra kunskapssynen ges tydligast uttryck för i intervjuer med företrädare för arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen har en bredare syn på hur kunskap överförs mellan olika fält och karaktäriseras av att en person som gjort ett visst yrke har tillgodogjort sig ett antal färdigheter. Färdigheterna kan sedan nyttjas inom ett annat yrke. T.ex. skulle någon som jobbat som laboratorieassistent på ett pappersbruk kunnat träna sig mycket i systematisering. Systematisering i sin tur är en kompetens som är högt efterfrågad om man jobbar med utveckling av databaser. I arbetsförmedlingens syn på validering skulle det alltså vara lättare att röra sig mellan branscher. Problemet med de olika kunskapssynerna uppstår då det är branschorganisationerna som ger legitimitet till om valideringsprocessen är att lita på eller ej.

Oavsett om man väljer att fokusera på målkonflikterna eller olika kunskapssyn är det tydligt att om man skulle få verksamheten att fungera finns det stora samverkansvinster.

Nedan har följeforskaren skapat den enkla schematiska bilden nedan för att försöka visualisera samverkansvinsterna. Avnämarna för validanderna, branscherna som anställer är de som producerar mest legitimitet för processerna, är man beredd att anställa? Å andra sidan har dessa låg uthållighet och reagerar efter upp och nedgång i efterfrågan och nya regler. Den mest uthålliga aktören i systemet är Region Dalarna, utan ett långsiktigt åtagande från regionen kommer en regional samverkan sannolikt aldrig att fungera. Regionen å andra sidan har inte räckvidden att nå ut med verksamheten eller den legitimitet som krävs till en förankring. De kommunala vuxenutbildningarna tillsammans med arbetsförmedlingen har den räckvidd som krävs för att processerna ska komma igång men utan dialog med branscherna saknas legitimiteten.

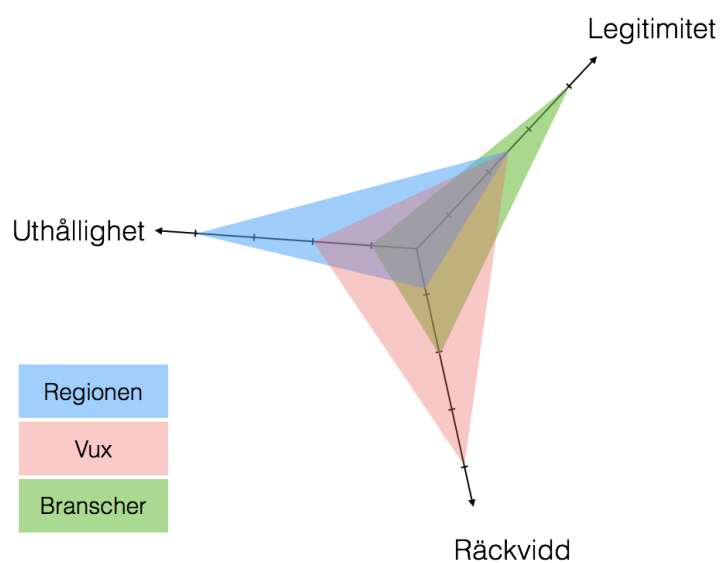

Bild: visualisering av samverkansvinster kring validering

Analys av projektets indikatorer

I projektets ansökan till Tillväxtverket sattes ett antal indikatorer för framgång i projektet upp. Dessa indikatorer var:

- -ökad kännedom om möjligheten till validering
- -ökad kunskap om effektiva metoder för validering
- -ökad kunskap om könsbundna yrkes och utbildningsval vid validering
- -ökad kunskap om utrikesfödda validering
- -15 kommuner (i Dalarna) har utvecklat en gemensam metod för validering
- -15 kommuner (i Dalarna) har utvecklat en gemensam struktur för validering

I projektets tidiga faser genomfördes en workshop med styrgruppen med syfte att förtydliga och hitta en gemensam idé om indikatorerna och dess praktiska betydelse. Nedan beskrivs styrgruppens och projektgruppens tolkning av indikatorerna, samt utvärderarens bedömning av resultatet kring varje indikator.

Indikator: Ökad kunskap hos målgrupperna

De första fyra indikatorerna handlar om ökad kunskap. Ökad kunskap bör mätas före (i starten av projektet) och sedan följas upp i den senare delen av projektet. Denna typ av mätning görs av utvärderaren genom enkäter samt ett antal djupintervjuer med relevanta aktörer. Indikatorerna kring den ökade kunskapen avser huvudsakligen målgruppen rektorer och SYV inom vuxenutbildningen, men även utvalda aktörer och branscher.

Den uppföljande enkät-undersökningen visar att kompetensen hos rektorer och SYV har ökat inom samtliga områden, även om det rör sig om relativt små förändringar under projektperioden. Det är svårt att veta om berörda aktörer och branscher har fått ökad kunskap, men projektet har dock genomfört riktade insatser (konferensen, rundresan i regionen) för att öka kunskapen. Utvärderarens bedömning är att målgruppen har fått ökad kunskap kring möjligheten till validering och kring effektiva metoder för validering. När det gäller ökad kunskap kring könsbundna vägval vid validering samt utrikesfödda validering så har det inte funnits så många goda (och väldokumenterade) exempel att sprida kunskap kring, och dessa två indikatorer upplevs därför inte lika väl uppfyllda.

Indikator: En gemensam modell för validering i Dalarna

Projektet har tagit fram ett utkast till arbetsmetod som kan testas av utsedda arbetsgrupper vilket målgruppen kan förhålla sig till och ge feedback på.

Utvärderarens bedömning är att projektet i den senare delen av projektperioden har tagit fram ett gemensamt ramverk till arbetsmetod, och att detta ramverk har testats av informella arbetsgrupper. Men detta är dock inte någon ny modell eller endast en anpassning eller vidareutveckling av hur andra verksamheter arbetar med validering. Detta delmål upplevs av rektorer och SYV inom dalarna vara den mest prioriterade för den fortsatta utvecklingen i regionen.

Indikator: En gemensam struktur för validering i Dalarna

Tanken med en gemensam struktur är att ta fram ett förslag på organisering och rollfördelning kring validering i Dalarna. Denna struktur skall vara välförankrad både på regional och kommunal nivå. Utvärderarens bedömning är projektet har arbetat fokuserat för att denna struktur skall diskuteras, analyseras och förankras. Modellen är tydligt förankrad bland SYV och rektorer, bland annat genom olika workshops och arbetsgrupper med rektorer. Det är däremot svårare att avgöra hur väl den är förankrad i olika branscher. Vad projektet dock har gjort under utvecklingsfasen är att avgränsa sitt fokus till tre specifika branscher. Avgränsningen är förmodligen en framtida framgångsfaktor.

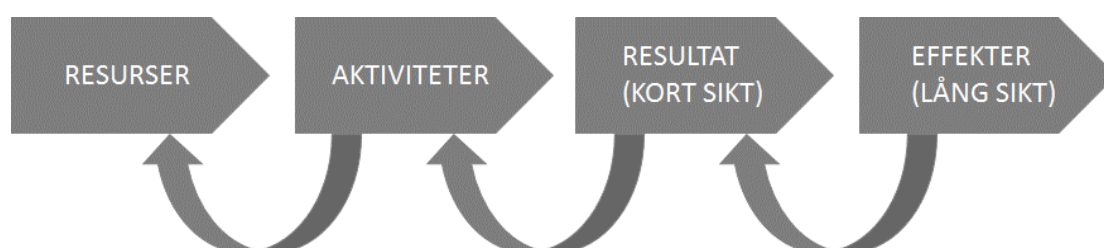
Projektet har definierat vilka roller som finns i valideringsprocessen och haft en dialog med lokalt och regionalt ansvariga på Arbetsförmedlingen i Dalarna. Projektet har bland annat under hösten 2015 genomfört en nationell valideringskonferens med ett antal olika aktörer för att skapa en dialog kring dagens och framtidens valideringsprocess. Den tänkta strukturen har beskrivits för politiker och kommunala chefer vid projektets rundtur under våren 2015 om valideringens möjligheter på kommunal nivå och den roll som respektive kommun har i det regionala arbetet. Den tänkta strukturen har erhållit både intresse och uppmärksamhet på kommunal och delregional nivå dels under projektets rundtur men även i mindre samverkansgrupper där arbetsmarknadsråden ingått.

En svaghet i projektets arbete bedöms dock vara förmågan att förankra den tänkta strukturen på regional nivå, detta trots att projektet ägs av Region Dalarna. Kanske kan svårigheten att nå ut till den politiska ledningen i regionen bero på att projektets

förslag kring strukturen kommit i den senare delen av projektfasen, och att man inte tidigare kunnat berätta om hur organisering och rollfördelningen bör se ut.

Analys av projektlogiken för DVC

Projektlogik³ är ett bärande element i analys och utvärdering av regionala och lokala insatser. Modellen fungerar som ett verktyg för att tydliggöra huvuddragen i en verksamhet, från de resurser som olika aktiviteter i ett projekt behöver till vilka resultat och effekter som ska åstadkommas. Projektlogiken beskriver den tänkta kausaliteten mellan aktiviteter å ena sidan och resultat och effekter å den andra, dvs. den förändring som projektet ska åstadkomma.

Bild: Översikt av de olika delarna i en projektlogik

Som bilaga till projektansökan finns den projektlogik som utvecklades för DVC. Nedan görs en analys av hur projektets aktiviteter har påverkat resultaten (projektmålen) och reflektioner görs även av hur de långsiktiga effekterna blir för Dalarna som region.

Resultat 1: Ökad kunskap om effektiva metoder för validering och vägledning för vuxna inom Region Dalarna

Utvärderarens analys kring resultatet: projektets aktiviteter verkar generellt sett ha inneburit en ökad kompetens kring effektiva metoder för validering. Särskilt värdefull bedöms projektets studie/kartläggning av goda exempel vara och den nära dialog som projektet haft med berörda aktörer i regionen.

Resultat 2: En förstärkt dialog och en utvecklad samverkan mellan regionala och nationella aktörer kring validering och vägledning för vuxna i Dalarna

Utvärderarens analys kring resultatet: Projektet goda förankring inom vuxenutbildningen i Dalarna, samt dess regionala legitimitet har gett projektledningen bra förutsättningar för en positiv dialog och en förbättrad samverkan med regionala

³ Följeforskning för fortlöpande förbättringar i projekt - en syntes!, 2013, Tillväxtverket

och nationella aktörer. Projektets nyfikenhet och vilja att dela med sig av kunskap och erfarenheter har bidragit till det goda resultatet.

Resultat 3: Utveckling av evidensbaserade metoder och lösningar för en effektiv och individanpassad hantering av validering för vuxna i Dalarna

Utvärderarens analys kring resultatet: projektets dialog med aktörer och intressenter har gett dem mycket kunskap kring hur man kan arbeta för att få en mer effektiv valideringsprocess. Projektets kartläggning av hur vuxenutbildningen arbetar idag med validering, samt studien av hur andra arbetar, har bidragit till projektets kunskapsuppbyggnad.

Resultat 4: Etablering av effektivare metoder kring validering och vägledning för vuxna inom Region Dalarna

Utvärderarens analys kring resultatet: Då projektet kontinuerligt har utvecklat effektivare metoder och verktyg för validering, har metoderna ännu inte hunnit etableras inom respektive verksamhet i Dalarna. Detta är något som behöver arbetas med i det kommande implementeringsarbetet.

Resultat 5: Ökad kompetens och kunskap kring validering och vägledning för vuxna inom Region Dalarna

Utvärderarens analys kring resultatet: En ökad kompetens handlar om delvis om en praktisk tillämpning av kunskaperna och delvis om en kombination av individens kunskap och tidigare erfarenheter. Projektet har påbörjat arbetet med att skapa innehåll till ett utbildningsprogram för berörda inom vuxenutbildningen i Dalarna. Men färdigställandet och genomförande av programmet kan först ske när en ny samordnande organisation är på plats och de nya kunskapsnoderna är etablerade.

Resultat 6: Goda förutsättningar för etablering av ett validerings- och vägledningscentrum för vuxna inom Region Dalarna, i form av en behovsanpassad struktur för verksamheten och en välförankrad strategi för genomförandet.

Utvärderarens analys kring resultatet: Dialogen och samordningen av vuxenutbildningens lokala insatser/arbete inom regionen, samt projektets studie av goda exempel, har gett projektet goda förutsättningar för att skapa en behovsanpassad struktur för validering i Dalarna. Projektet har kontinuerligt arbetat för att ta fram en välförankrad strategi för genomförandet, dock har de exakta detaljerna för genomförandet framkommit under det sista halvåret av projektet. Därmed har det varit svårt för projektet att förankra genomförandet ända fram, och

det har varit mer av en dialog och förberedelse för en ökad samordning kring validering.

Resultat 7: Projektet skapar förutsättningar för en ökad tillväxt i Region Dalarna då företag får lättare att rekrytera personal, människor har lättare att byta arbete och människor i utanförskap får lättare att etablera sig på arbetsmarknaden.

Utvärderarens analys kring resultatet: Detta projektmål får ses som ett mer långsiktigt mål, och kan först följas upp när den nya organisationen har varit på plats ett tag. Men det är sannolikt så att etablering av en effektivare valideringsprocess kommer att skapa förutsättningar för ökad tillväxt i Dalarna.

Utvärderarens reflektioner kring det fortsatta arbetet

Internationellt är frågan om validering högt på agendan liksom kompetensförsörjning för framtiden, EU trycker på att kompetensförsörjnings-frågan är ett område som ska prioriteras, där validering är en viktig del. EU kan prioritera på internationell nivå och föra upp frågan på agendan, men arbetet måste ske främst på regional och lokal nivå. Den ny tillsatta valideringsdelegationen indikerar vikten av frågan på nationell svensk nivå men vill man få till en process i Dalarna kan man inte vänta på att en pengapåse skall komma från staten. Utvärderarens förslag är att riktade insatser görs i Dalarna för att få de förtroendevalda på kommunal och regional nivå att prioritera denna fråga.

Kommunerna och regionerna/landstingen har mycket olika bilder av hur valideringen fungerar samtidigt som de ser ett stort behov av stöd i arbetet och framförallt ett behov av att vända sig till ett ställe för att komma vidare. Alla uttrycker att det finns behov av att samordna validering och att koppla ihop branschen, Myndigheten för Yrkehögskolan och utbildningen. Samtidigt finns det behov av att Arbetsförmedlingens roll i arbetet blir tydligare, och att en närmare samordning sker mellan Arbetsförmedlingen och de olika aktörerna. Utvärderarens förslag är att man på kommunal och regional nivå tar en fördjupad dialog med Arbetsförmedlingen kring samverkan inom validering.

I dag kan konstateras att kunskapen om och möjligheter att validera individer är ojämn i kommunerna. Det finns även en osäkerhet om vilka förväntningar från medborgarna som kan och ska uppfyllas. Branscherna tillskrivs ett högt ansvar för sina respektive områden och vuxenutbildningen har ett uppdrag från Skolverket hur de ska gå tillväga när det gäller utbildning för vuxna. Det kan konstateras att kommunerna, branscher och region arbetar på olika sätt och med olika framgång vad gäller validering. Kommunerna genom vuxenutbildningen har under flera år efterfrågat någon form av samordning för validering. En tidigare studie från Tillväxtverket lyfter fram att regionalförbunden har en tydlig uppgift kring samverkan kopplat till den regionala kompetensplattformen, och att de därför inom vissa delar har ett ansvar för att stödja den regionala samverkan kring validering. Utvärderarens bedömning är att en etablering av kommunala kunskapsnoder i Dalarna, samt etablering av en regional stödstruktur skapar bättre förutsättningar för en ökad möjlighet att validera och att valideras. Utvärderarens förslag är därför att

relevanta aktörer (Region Dalarna, Dalawux, Arbetsförmedlingen, olika branscher) under 2016 ser efter hur etableringen av den kommunala och regionala samverkan kan ske, och hur rollfördelningen och finansieringen skall ske för detta arbete.

Dokumentation och uppföljning av genomförd validering har stora brister generellt sett. Detta skapar flera problem. Dels är ett problem att beslutsfattarna inte har något säkert underlag att ta beslut om insatser kring validering. Man saknar kunskap om omfattningen och behoven av validering på kommunal och regional nivå. Ett annat problem är att man inte kan mäta effektiviteten av insatser kring validering om man saknar kunskap om hur många som valideras och inom vilka områden. Då man saknar denna kunskap så kan man därmed inte heller mäta nyttan av valideringen. Utvärderarens förslag är att man i Dalarna skapar ett hållbart ramverk för uppföljning och styrning av valideringsarbetet på regional och kommunal nivå. Detta ramverk behöver dock stämmas av med det arbete som sker på nationell nivå.

Förutom att arbeta med uppföljning av indikatorer och nyckeltal kring validering, behövs även samhällsekonomiska analyser göras. Här kan man inspireras av de analyser som Myndigheten för Yrkehögskolan tidigare har gjort Dessa bör dock utvecklas och koppas till specifika budgetposter hos samtliga berörda aktörer istället för att hålla generella för sektorerna. Utvärderarens föreslår att en förstudie initieras kring hur man kan arbeta på regional nivå med att värdera den samhällsekonomiska nyttan av validering.